

Európa régiói: politika, gazdaság és társadalom a 19. század második felében

Újkori egyetemes történeti szeminárium, OMA III. évf.

BTTR732OMA, Időpont: kedd, 16–18, Hely: 407/5

Oktató: Dr. habil. Prepuk Anikó, egyetemi docens

A szeminárium Európa nyugati, középső és keleti régióinak politikai berendezkedésével, gazdasági és társadalmi sajátosságaival foglalkozik az alábbi tematikus felépítésben. A kurzus segíti a felkészülést az Egyetemes történet II. kollokviumra.

1. A regionalitás kérdése a modernizációs és az elmaradottsági elméletek tükrében
2. Az angol gazdaság megtorpanása a 19. század utolsó harmadában
3. Nagy-Britannia politikai berendezkedése
4. A francia gazdaság visszaesése a 19. század második felében
5. Franciaország a Harmadik Köztársaság időszakában
6. A német ipari forradalom
7. Nemzetállam és birodalmi politika Németországban
8. Kísérlet Oroszország modernizációjára
9. Pánszlávizmus és neoszlávizmus Oroszországban
10. Gazdaság és politika a Balkán kisállamaiban

Irodalom

- Berend T. Iván – Ránki György: *Európa gazdasága a 19. században*. Bp., 1987. 89–201., 247–301., 507–586.
- Derek, Gregory: Az iparosodás és a térgazdaság integrációja. In: *A brit gazdaság és társadalom a XVIII- XIX. században*. Szerk. Timár Lajos, Debrecen, 1999. 79–90.
- Diószegi István: *A hatalmi politika másfél évszázada*. Bp., 1994. 177–245.
- Engelmann, Bernt: *Poroszország. A lehetőségek hazája*. Bp., 1986. 307–399.
- Erdődy Gábor: *A 19. századi német liberalizmus*. Bp., 1993.
- Fulbrook, Mary: *Németország története*. Bp., 1993. 107–155.
- Gerschenkron, Alexander: *Gazdasági elmaradottság történelmi távlatból*. Bp., 1984. 292–436.
- Jelavich, Barbara: *A Balkán története*. Bp., 1996.
- Kocka, Jürgen: Kapitalizmus és bürokrácia a német iparosításban. *Történelmi Szemle*, 1982. 1. sz. 27–43.
- Kun Miklós: A pánszlávizmus gyökereinél. *Világtörténet*, 1981. 4. sz. 54–75.
- Landes, David S.: *Az elszabadult Prométheusz. Technológiai változások és ipari fejlődés Nyugat-Európában napjainkig*. Bp., 1986. 69–179., 277–329.
- Niederhauser Emil: *Forrongó félsziget*. Bp., 1972. 99–141.
- Papp Imre: *A francia mezőgazdaság a 19. században*. Debrecen, 1997.
- Price, Roger: *Franciaország története*. Bp., 1994. 187–205.
- Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Bp., 1998. 179–206.
- Rátz Kálmán: *A pánszlávizmus története*. Bp., é. n.
- Romsics Ignác: *Nemzet, nemzetiség és az állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és a 20. században*. Bp., 1998. 71–76., 86–96.

Rostow, W. W: A gazdasági növekedés szakaszai. In: *Bevezetés a gazdaságtörténet irodalmába*. Szerk. Csató Tamás, Bp., 1985.
Vadász Sándor: *19. századi egyetemes történelem, 1789-1914*. Bp., 2005. 130–155., 176–203., 235–273., 498-536.
Wallerstein, Immanuel: *A modern világgazdasági rendszer kialakulása*. Bp., 1983. 673–697.

A kurzus az alábbi NAT és KET elemeket tartalmazza:

NAT 5–8:

A modern kor születése: A nemzeti eszme és a birodalmak kora; Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus

NAT 9–12:

Az új eszmék és az iparosodás kora: Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus; Az ipari forradalom hullámai

A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése: A szocializmus és a munkásmozgalom; A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)

KET 9–12:

Új eszmék és az iparosodás kora

A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

A kurzus az alábbi NAT-ra épülő érettségi vizsgatárgy követelményeket tartalmazza:

4.1. Politikai eszmék

4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

4.6. A szocializmus

4.7. Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

Dr. Prepuk Anikó